

De Standaard

RECENSIE THEATER

De wonderbaarlijke vermenigvuldiging van Valentijn Dhaenens

Valentijn Dhaenens speelt *Het gezin Van Paemel* in zijn dooie eentje. Het is een masterclass in timing en transformatie.

Gilles Michiels

Zaterdag 11 september 2021 om 3.25 uur

<p>Valentijn Dhaenens speelt alle rollen. Wendy Marijnissen</p>

Valentijn Dhaenens speelt alle rollen. © Wendy Marijnissen

Het gezin Van Paemel

Skagen. Op tournee tot 1 april, meer info via skagen.be

★★★★☆

Van alle theaterstukken is een sociaal gezinsdrama als Het gezin Van Paemel (1902) zeker niet het meest voor de hand liggende om solo op te voeren. Cyriel Buysse's klassieker over een arm en uitgebuit pachtersgezin bevat een veelheid aan rollen, een resem drukbevolkte scènes en een familietragedie die niet altijd speelsheid verdraagt. Terwijl het ene kind er vroegtijdig sterft en het andere zijn heil zoekt in Amerika, blijft vader Van Paemel verbitterd en verbeten achter, kop in het zand, hart in het verleden.

Van alle acteurs is Valentijn Dhaenens misschien wel de enige die deze onderneming tot een goed einde kan brengen. De Skagen-acteur is niet aan zijn proefstuk toe: in zijn 'monoloog' De kleine oorlog (2013) deelde hij zichzelf al eens op in zeven virtuele alter ego's.

Net als in die voorstelling speelt Dhaenens hier voor een videoscherm. Daarop verschijnen meer dan tien versies van hemzelf, die zich alleen via grime en kostuum, stem en houding van elkaar

moeten onderscheiden. En wonderwel: de dialogen voelen geen enkel moment geforceerd aan. Van de vrome moeder over de dorpspriester tot de wantrouwige gendarme: Dhaenens speelt ze allen tot in de perfectie, in het uiterst sappige dialect van Deinze. Maar ook technologisch is Het gezin Van Paemel een krachttoer, want die figuren pikken naadloos op elkaar in.

In de gloria

Staat dit opzet ook ten dienste van het stuk, of is het vooral een ultieme acteurs-challenge? Toegegeven, op sommige momenten is die stoet verklede Dhaenens-figuren onvermijdelijk komisch, alsof je naar een soort Being John Malkovich meets In de gloria zit te kijken. Hoewel Skagen vasthoudt aan het realisme van het origineel, met Buysse's vlezig taal en een premièrereeks in een sfeervolle hoeve in het Oost-Vlaamse Kruisem, tilt de onemanshow je toch ook uit die illusie.

Dhaenens componeert prachtige schilderachtige taferelen met zijn digitale verschijningen

Maar het stuk daarop afrekenen, zou oneerlijk zijn. Als het verloop op het videoscherm afneemt en de aandacht van Dhaenens' transformaties wordt afgeleid, krijgt de acteur meer ruimte om ook de emotionele diepgang in Buysse's typetjes aan te boren. Een sociaal conflict wordt net zo goed een mentaal conflict.

Beziend

Bovendien draagt ook het videoluik bij tot de zeggingskracht van deze voorstelling. Dhaenens componeert prachtige schilderachtige taferelen met zijn digitale verschijningen, die soms vergroot of verkleind worden getoond.

Zo ziet een bedlegerige zieke eruit als een slapende reus, terwijl de gezinsleden miniaturen worden, klein en nietig tegenover zoveel vergankelijkheid. Het zijn tableaux vivants of stillevenen, naargelang de weerbaarheid van deze personages tegenover de zinloosheid van hun aardse leven.

Dat is eigenlijk de belangrijkste verwezenlijking van deze unieke Buysse-bewerking. De hoogstaande techniek en het acteerwerk mogen nog zoveel bewondering afdwingen, ze leveren bezielde theater op.

Correctie 11 september. Oorspronkelijk werd verkeerdelijk geschreven dat Kruisem in West-Vlaanderen ligt.

Verschenen op zaterdag 11 september 2021

LEES MEER

25/09/2021 | Actrice Chris Nietvelt: 'Ik ben iemand van het grote gebaar': Chris Nietvelt, grande dame van Ivo van Hove

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210925_91503853)

25/09/2021 | 'Vrede, liefde en vrijheid': driehoeksverhouding in broeierig Parijs

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210924_97751416)

24/09/2021 | 'Grief & beauty' van Milo Rau is een gemiste kans

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210923_97584751)

24/09/2021 | Thomas Verstraeten maakt van zijn straat een schouwtoneel

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210923_97580908)

20/09/2021 | Rituelen voor de toekomst die we delen

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210919_97587513)

Lees de volledige
krant

(https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels)